ERVEHEJA

VJERQUARE

PREJ

MUHAMET ÇAMIT

MBARUARE

PREJ

HAJDAR ARFIROKASTRITIT

eße qeruare fjalet' e huaja

prej

I. VRETOSP

PERCTYPJ' E DYJTE

SELANIK

Gtypeskroŋa ße librarija „Mbroßesija" KRISTO LUARASI

1910

BKSH

BKSH

ERVEHEJA

VJERCUARE

PREJ

MUHAMET ÇAMIT

MBARUARE

PREJ

HAJDAR ARΓIROKASTRITIT

eđe qεruarε fjalεt' e huaja

prej

I. VRETOSE

PERCTYPJ' E DYJTE

SELANIK

Ctypεεkroŋa đe librarija „Mbrođεsija“ KRISTO LUARASI

1910

BKSH

Kjo librɛ herɛn e parɛ u-ɕtyp nɛ Bukureɕ mɛ 1888 prej I. Vretosɛ me ndihma tɛ giɖɛ mɛmɛɖetarɛvet.

BKSH

PƐRPARJE

Pɛrraƛ' e Ervehesɛ, si đotɛ vjerɞɛtori ndɛ kryet me kɛto fjalɛ,

„Pa dɛɡoni ŋɛ hiqajet [1]),
„Nɛ zemanera [2]) tɛ parɛ
„Nɛ Revza [3]) e bɛn rivajet [4])
„Punɛra qɛ kanɛ ɡarɛ".

iɞt' e moçime đe ɞkruarɛ ndɛ ɞkroŋɛ (σύγγραμμα) arabiɞte, qɛ quhetɛ Revza đe đotɛ kopɞɛ; po tɛ vjerɞuarɛt' e saj ɞqip iɞtɛ pun' e Muhamet Çamit, si dɛftenetɛ nga fundi ndɛ kɛtó rađɛ.

„Hiqaje [5]) e zemanesɛ [6]),
„Kundrɛ qɛ u-duk merami [7]),
„Ki bejti [8]) i Ervehesɛ
„Biná [9]) nga Muhamet Çami".

---

[1]) *Hiqajet* fjalɛ Arabiɞt, tregim, pɛrraƛɛ.
[2]) *Zeman* Ar. Kóhɛ, mot.
[3]) *Revza* Ar. Kopɞɛ.
[4]) *Rivajet* Ar. Tregim.
[5]) *Hiqaje* ɡiđ' ajo fjalɛ *hiqajet.*
[6]) *Zemane* ɡiđ' ajo fjalɛ *zeman*
[7]) *Meram* Ar. Tɛ vɛnɛ nɛ mɛnt, nɛmɛndje, qɛƛim.
[8]) *Bejt* Ar. Бomɛ, ɞtɛpi, rađɛ.
[9]) *Biná* Ar. Ndɛrtim, kđis, mûr đomɛ

Kur ðe ku u-lint Muhamet Çami eðe kur vdiq, z' goditi tɛ piqim Çam qɛ t' e dijɛ. Nga sa qɛ pyetɛm sɛ largu kaqɛ mɛsuam, se, qe nga Konispola eðe rrontej ndɛ brest tɛ parɛ pɛrpara tɛnit. Kɛtɛ vjerɢɛn' e tî pɛr tɛ vuarat tɛ Ervehesɛ na e ða Resul efendiu Arɢirokastriti ɢkruarɛ me ɢkroɳɛza arabiɢte prej Hajdar efendiut nga Arɢirokastra, i cili ɛɢtɛ vjerɢɛtor ðe rron plak i ɢkuarɛ, eðe na e kɛndoj Avni efendiu ɢið' andej nga Arɢirokastra e e ngritɛm me kɛtó ɢkroɳɛza, qɛ janɛ tɛ plota (πλήρη), eðe ɢkruhetɛ me tó ɢuha jonɛ ɢqipja fare mirɛ e i dɛftenenɛ ɢiðɛ tiparet' e fytyrat' e ngyratɛ (τὰ χρώματα) e saj sindɛkur duhetɛ.

Hajdar efendiu pas raðɛvet tɛ sipɛrine ndɛ funt ðotɛ ðe kɛtó,

„Nga dora [e Muhametit] niɢan [1]) na mbeti,
„Kundrɛ nâj *) mori fiqiri [2]),
„Tri hise [3]) krej Muhameti,
„Иɛ hise Hajdar fakiri [4])".

ndɛ tɛ cilat dɛftenetɛ se Ervehen' e Muhametit e mbloj (mbuɢi, συνεπλήρωσε) Hajdar efendiu. Γɛndetɛ, na ðanɛ, ðe e Muhametit

[1]) *Niɢan* Turqiɛt. ɢɛnim.
*) *Nâj* ɢqip *na e* pɛrzjerɛ ndɛ *nâj*.
[2]) *Fiqir* Ar. Mendim, mɛndje.
[3]) *Hise* Ar. Copɛ, pjesɛ.
[4]) *Fakir* Ar. I varfɛrɛ, i vobek, i gorɛ, i ngratɛ.

ndɛ Çamɛri, po s' ndoɑ̃i tɛ ɡenim ndo ŋɛ qɛ ɐ̨ɫ kiɢ, e tả ngrijɛm ɑ̃e atɛ́ tɛ ɢihim sa ɑ̃e ku ndɛrron.

Kjo vjerɢ' e Muhametit, qɛ muarɛm ɢkruarɛ prej Hajdar efendiut, tɛ endurit' e ka, si na e ɡykon mɛndja neve, fort tɛ bukurɛ: pa ndɛrti (καλωπισμόν) tɛ pɛrsipɛrme, qɛ priɢ bukurin' e naturɛtɛ, as ŋɛ, eɑ̃e pa barrɛ tɛ tepɛrɛ, qɛ bje rɛndɛsi e mɛrzitje, aspak; tregim' i ŋɛ puneje çon dɛɢirɛ t' ɛmbɛlɛ tɛ tregimit tjatrɛsɛ pas, qɛ nga krej e ɡer ndɛ funt tfaqenɛ ŋɛra pas jatrɛsɛ pa-pandehuraj pa ngatɛrrim ɑ̃e bɛnenɛ ŋɛ vark i drejtɛ, eɑ̃e dɛftenenɛ si ç' munt t' i ɡaŋɛnɛ ŋeriut, nukɛ ɡer ndɛ tɛ mos besuarɛ: ɢ e j t a n i (qoftɛlargu, i pauɑ̃i), qɛ mɛson tɛ kunan' e Ervehesɛ tɛ vihetɛ ndɛ punɛ tɛ ligɛ, munt tɛ quhet ɢok' i ti qɛ kiɢinɛ ŋɛ dɛɢirɛ tɛ ligɛ, si ç' ɛɢtɛ zakon e ɑ̃uhetɛ (kur kɛɢiʎon ŋeri me tjetɛrɛ ɑ̃e pɛson nga pun' e asaj kɛɢiʎe) *ku mɛ doʎi i pauɑ̃i mb' uɑ̃ɛ.* Eɑ̃e tɛ ɢɛruarɛt' e syvet prej Ervehesɛ nukɛ bɛnetɛ vetɛmɛ me tɛ falurɛ e tɛ luturɛ, po ɑ̃e me barɛra (φάρμακα, ἰατρικά), si tregohetɛ ndɛ kɛtó raɑ̃ɛ:

„Ju bɛri eɑ̃e duanɛ [1]),

[1]) *Dua* Ar. Uratɛ, tɛ falurɛ.

„Ju bɛri eđe jatritɛ [1]),
„Tɛ ɡiđɛ nɛr kɛmb' i ranɛ,
„Sɛ prapi u erđɛ sitɛ".

Besa, nderi, mirɛsia e Ervehesɛ dɛftenenɛ tɛ patundura ndɛ ɡiđɛ tɛ vuarat tɛ saj ɡer ndɛ vdekje pa pɛrdukje, eđe kur ju çpɛrblenɛ pe kujdesɛsɛ tɛ pa-pamit e tɛ pa-nxɛnit ndɛ mɛndjet tɛ ŋeriut e tɛ pa-tregumit me gojɛ dot Zotit jetɛsɛ, e jà pru hera tɛ mundetɛ tɛ kđeŋɛ atyre, prej tɛ cilɛvet voj, tɛ keqe pɛr tɛ keqe, harron tɛ vuaratɛ đe kđen tɛ bɛrɛ mirɛ. Eđe e tɛ ɢoqt Ervehesɛ besa mbɛ ŋɛriatrinɛ e nderi e mirɛsia ɡiđ' aɢtu dɛftenenɛ, đe mbɛ sɛ fundi kurorenɛ pe kujdesɛsɛ tɛ Mađit Zot me ɡiđɛ tɛ mirat e bɛnenɛ tɛ lumurɛ.

Kɛɢtú pra pɛrraƛ' e Ervehesɛ nukɛ tregonetɛ si pɛrraƛ' e pabesuarɛ pɛr tɛ ɢkuarɛ kohɛnɛ, por epetɛ pasqyrɛ bese e nderi e mirɛsie e ɛmbɛlɛ pɛr tɛ rɛnɛ pas x̣do vaɢɛzɛ x̣do trim i ri eđe x̣do ɢort gruaje e burri qɛ duanɛ tɛ rroŋɛnɛ jetɛ tɛ barđɛ, ndo tɛ pasurɛ ndo tɛ varfɛrɛ.

Tɛ metɛ *) tɛ mađe vjerɢ' e Ervehesɛ, si, ç' e ka ɢkruarɛ Hajdar efendiu, ka kɛté qɛ

---

[1]) *Jatri* Eliniɢt. Bar. Se barra zjenɛ e ndɛrtoŋɛnɛ, ɹɜd tɛ pirɛ tɛ sɛmurɛtɛ qɛ tɛ ɢɛronenɛ.

*) *Tɛ metɛ* (ἔλλειψις, turqiɢt *kusur*, nga *metem*, *mbetem*, e đonɛ Gegɛtɛ.

iɕtɛ mbyturɛ ndɛ fjalɛ tɛ huaj arabiɕt e persiɕt eđe pak eliniɕt e turqiɕt, si x̣' dukenɛ, pɛr dɛftim (ἀπόδειξιν), ndɛ dymbɛ-đjetɛ rađɛ qɛ e pru fjala tɛ ɕkruajmɛ siprɛ eđe sa ndɛ e pruftɛ tɛ ɕkruajmɛ mê poɕtɛ, eđe tɛ ɕumatɛ pa fare ndo ŋɛ ɕtrɛngim; se tɛ ɕqipta ndɛ atɛ dɛftesɛ janɛ, eđe disa ndiku đuhenɛ tej e kɛtej ndɛ atɛ ɕkroŋɛ pɛrsɛri.

Dyke đɛnɛ fjalɛ tɛ huaj (ἐννοοῦμεν) ato qɛ janɛ marrɛ pastaj, nukɛ ato qɛ kanɛ hyrɛ prej ɕumɛ qinde e mijɛ a mijɛra vjetɕ pɛrpara đe janɛ mbrujturɛ e zjerɛ me tɛ ɡuhɛsɛ s'anɛ, se ató quhenɛ tɛ sajtɛ, eđe ɡuhɛ tɛ fjeɕtɛ e tɛ papɛrzjerɛ fare, si dɛften dituria e tɛ vɛnit rê ɡuhɛtɛ, nukɛ ka asŋɛ ndɛ Botɛt.

X̣dó ɡuhɛ sa ka qɛnɛ e paɕkruarɛ, s' ka pasurɛ dituri e qytetɛri; eđe dyk me mos pasurɛ dituri e qytetɛri s' ka pasur' as fjalɛt' e diturisɛ e tɛ qytetɛrisɛ. Kur ka zɛnɛ tɛ ɕkruhetɛ, ka zɛnɛ tɛ marrɛ đe dituri e qytetɛri eđé tɛ bɛŋɛ fjalɛt' e diturisɛ e tɛ qytetɛrisɛ.

Kanon pɛr tɛ bɛrɛ fjalɛt' e diturisɛ e tɛ qytetɛrisɛ ɛɕtɛ quajturɛ ky.

Sa fjalɛ munt tɛ bɛnenɛ nga fjalɛtɛ qɛ ka ɡuha, iɕtɛ e mira tɛ bɛnenɛ prej atyre.

Sa nukɛ munt tɛ bɛnɛnɛ nga fjalɛtɛ qɛ ka guha, tɛ merrenɛ nga guhɛ a guhɛra qɛ iɢtɛ pɛrzjerɛ guha qɛ laɢti, ndɛ janɛ tɛ ɢkruara, ndɛ mos po nga m' e afɛrta e ɢkruarɛ e e pasurɛ, eðe tɛ mbruhenɛ ndɛ zakonet tɛ guhɛsɛ e tɛ marrɛnɛ tipar e fytyrɛ tɛ sajnɛ.

Ato qɛ s' munt tɛ merrenɛ e tɛ pɛrzihenɛ as pe guhɛsɛ a guhɛravet qɛ iɢtɛ pɛrzjerɛ qɛ laɢti, tɛ merrenɛ pe guhɛsɛ nga merretɛ dituria, eðe tɛ mbruhenɛ gið' aɢtu, si u-fol siprɛ.

Tɛ giða fjalɛt' e rea nga do qɛ bɛnenɛ, sɛ pari janɛ tɛ ðarɛta, pa moti, dyke u-ɢkruarɛ e dyke u-folɛ, i bɛn t' ɛmbɛla. Por ɛɢtɛ mê mirɛ tɛ bɛnenɛ sa mundetɛ (ὅσον τὸ δυνατὸν) nga fjalɛt' e guhɛsɛ, se ŋɛ a dy kur kupɛtohenɛ pe tɛ pa-msuarɛvet se si janɛ bɛrɛ ðe nga se e pɛr se janɛ bɛrɛ, merrenɛ veɢ e kupɛtohenɛ tɛ giða ŋɛhereɢ, ndek kur bɛnenɛ nga tɛ guhɛrave tɛ huaj, duhetɛ tɛ dɛftenenɛ ŋɛ nga ŋɛ tɛ giða, eðe ndɛ tɛ xbɛrðyerɛ (εἰς τὴν ἀνάλυσιν) e ndɛ tɛ kɛrkuarɛ rrɛŋɛn' e tyre duhet tɛ suletɛ ŋeriu ðe ndɛ ato guhɛ, do-me-ðɛnɛ tɛ msoŋɛ ðe ato, punɛ qɛ do ɢumɛ mundim e mot eðe fort tɛ pakɛ ŋerɛs munt tà bɛŋɛnɛ. Andaj, ðe kur iɢtɛ ɢtɛrngim tɛ bɛnenɛ nga guhɛ tɛ huaj, tɛ bɛnenɛ, sa mundetɛ, nga ŋɛ e huaj, ðe mos nga ɢumɛ.

Гuha jonɛ Cqipja ka ãe kɛtɛ tɛ mirɛ (τὸ εὐτύχημα), qɛ, veç se ɕumɛ fjalɛ munt*t' i bɛɳɛ nga fjalɛt' e saj, iɕtɛ pɛrzjerɛ qɛ laɕti e quhetɛ motrɛ ãe me Eliniɕtenɛ e Λatiniɕtenɛ, tɛ cilatɛ janɛ ɕkruarɛ qɛ moti eãe janɛ bɛrɛ kaqɛ tɛ pasura, sa giãɛ guhet' ɛ Evropɛsɛ, qɛ u-ɕkruanɛ pas, pej atyre janɛ huajturɛ; pa ãe janɛ bɛnɛ kaqɛ tɛ buta ndɛ tɛ mbrujturɛ, sa ãe fjalɛ qɛ s' janɛ fare, kur ɕpifetɛ punɛ, prej atyre mbruhenɛ, eãe Cqipja munt tâ bɛɳɛ mê lehtɛ kɛtɛ punɛ, kur tɛ viɳɛ ndɛ ɕtrɛngim.

Mbɛ kɛtɛ kanon duhetɛ tɛ mendohetɛ kuɕ do tɛ ɕkruaɳɛ; eãe tɛ folatɛ (τὰς διαλέκτους) tɛ guhɛsɛ, t' i ketɛ tɛ giãa me nder e tɛ daɕura, ãe tɛ kɛndoɳɛ me kujdes vivλatɛ qɛ ndoãenɛ ɕkruarɛ a ɕkruhenɛ ndɛ cilɛnɛ-do, qɛ tɛ bɛnetɛ zot i giãɛ lɛndɛsɛ guhɛsɛ, eãe tɛ ɕkruaɳɛ ndɛ até qɛ mundetɛ mê mirɛ. Kɛɕtu mundenɛ tɛ ɡykoɳɛnɛ ata qɛ do tɛ viɳɛnɛ pas ãe tɛ zɡeãɛ sicili syreɕ pe sicilit ngaj tɛ parɛtɛ, kur tɛ ɕkruaɳɛ a ãe kur tɛ flasɛ, ato qɛ i dukenɛ mê tɛ mira e tɛ bukura, eãe tɛ vejɛ guha tue pɛrzjerɛ e tue pjekurɛ tɛ folatɛ, ɡer tɛ ɕumohenɛ ɕkroɳa (συγγράμματα) sa tɛ ɕkruhenɛ giãɛ ç' ka guha e tɛ viɳɛ koha tɛ mbliãenɛ tɛ diturite e tɛ urtɛtɛ, tɛ ɡykoɳɛnɛ punɛrat' e guhɛsɛ e tɛ

xgeðɛnɛ mê tɛ mirate e mê tɛ bukurate fjalɛ prej giðɛ tɛ folavet, mbɛ ηɛ vɛnt qɛ ðuhetɛ me fjalɛ eliniɛte Akaðimi*), e tɛ bɛηɛnɛ ηɛ tɛ folɛ tɛ baɛkɛtɛ, ndɛ tɛ cilɛnɛ tɛ ɛkruaηɛnɛ giðɛ kombi e tɛ flasɛnɛ; eðe tɛ veçatɛ tɛ mbesɛnɛ vles (θησαυρὸς) i qyɛdo farɛɛ tipareve e fytyrave e ηgyrrave tɛ guhɛsɛ pɛr vjerɛɛtorɛt, qɛ tɛ marrɛnɛ ç' t' u duhetɛ, kur tɛ kenɛ ɛtrɛngim ndɛ punɛt tɛ tyre.

Vjerɛɛsɛ Ervehesɛ tɛ metɛn' e tɛ mbyturit ndɛ fjalɛ tɛ huaj deɛɛm t' jà ngremɛ; eðe kɛɛtú jà qɛruam fjalɛt' e huaj e bɛmɛ kɛtɛ qɛ dukete ndɛ kɛtɛ fletore. Po ndɛ tɛ qɛruarɛ fjalɛt' e huaja ndɛ ɛumɛ vise erðɛm ndɛ ɛtrɛngim t' e mbrujmɛ sɛ riði, eðe kɛɛtu ndɛ fjalɛ ndɛrron po ndɛ punɛt (τὴν ὑπόθεσιν) tɛrazi s' ndɛrron aspak. Ndɛrron eðe ndɛ funt, se Hajdar efendiu e mbaron dyke kɛrkuarɛ ndjesɛ prej atyre qɛ t' e kɛndoηɛnɛ e dyke uruarɛ atá me kɛto raðɛ:

„Vɛɛtoni ηɛ herɛ hiqmet [1]),
„Punɛrat' e Perɛndisɛ

*) *Akaðimi* ðuhej arɛ e ηɛj Akaðimi ndɛ Aðinɛ, ku mɛsontej fiλosofi Pλatoni.

[1]) *Hiqmet* Ar. E mirɛ papandehuraj.

„Haku [1]) ɳerinɛ s' e humhet,
„Turku preps [2]) tâ inandisɛ [3])
„Hiqajeja [4]) u-mbarua,
„Qɛ kiɕ gidɛ kɛtó derte [5]),
„Muhameti u-kujtua,
„Cqip i bɛri kɛtó bejte [6]).
„Hiqajė e zemanesɛ [7]),
„Kundrɛ qɛ u-duk merami [8]),
„Ki bejti i Ervehesɛ
„Biná [9]) ɳga Muhamet Çami
„Nga dora niɕan [10]) na mbeti
„Kundrɛ nâj mori fiqiri [11])
„Tri hise [12]) krej Muhameti
„Иɛ hise Hajder fakiri [13]).
„Ẋdo mumin [14]) qɛ t' i kɛndojɛ
„Tɛ na japɛnɛ rahmetɛ [15])
„Haku mos tâ tûrpɛrojɛ
„Qoftɛ rahat [16]) nɛ dî jetɛ.

---

[1]) *Haku* Ar. I drejti, Zoti, Perɛndia.

[2]) *Preps* Eliniɛt πρέπει: kâ hie.

[3]) *Inandis* pe turqiɛtesɛ *inaniorɛm* (besoɳ), *inandė* (besoj), prej sɛ cilɛsɛ bɛnetɛ *inandis*

[5]) *Dert* Turqiɛt. Plɛnk ndɛ zɛmɛrɛ, pɛsim.

[4], [6], [7], [8], [9], [10], [11], [12], [13].) U ɛɛnuanɛ mê sipre nga ç' guhɛ janɛ âe ç' âonɛ.

[14]) *Mumin* Ar. Drejtbesoɳɛs, besɛdrejtɛ. Por ata qɛ kɛndoɳɛnɛ vetɛmɛ ndɛ vivλa tɛ besesɛ pɛr besɛdrejtɛ kanɛ vetɛm' ata qɛ janɛ ndɛ beset tɛ tyre.

[15]) *Rahmet* Ar. Ndjesɛ, tɛ arâurɛ keq.

[16]) *Rahat, rehat.* Ar. Prehje.

„Qɛ n' ezel [1]) tɛ vdekurinɛ,
„Иɛ milion vjet tɛ ketɛ,
„Bejti jâ ngaλ umɛrinɛ [2])
„Бe i kɛndojnɛ rahmetɛ.

„Mesajih [3]) e derviganɛ [4]),
„Qɛ meχlisn' [5]) e zbukurojnɛ
„Nɛ teqera [6]) nɛ mejdanɛ [7])
„Bejte gazele [8]) kɛndojnɛ.

Unɛ e mbaroɳ dyke âɛnɛ ndjesɛ vjergɛtorɛvet, si e kɛrkoɳɛnɛ; se, ndonɛse nukɛ jam mumin, sindɛkur duanɛ, jam vɛλa i tyre i vɛrtetɛ âe gak qɛ kurrɛ ujɛ z' bɛnetɛ.

[1]) *Ezel* Ar. Krye e paânɛ e motit, e jetɛsɛ, krye e pakrejme.

[2]) *Ymɛrɛ* (pas Arpirokastritet qɛ nukɛ âonɛ dot *y úmɛrɛ*) Ar. Rroitje, jetɛ.

[3]) *Mesajih.* E lɛnɛkam pa gɛnuarɛ, eâe kɛtu ku gtypetɛ fletoreja s' kam kɛ tɛ pyes nga cila guhɛ igtɛ, nga Arabigtja, a Persigtja, a Turqigtja, âe mirɛ fiλi ç' âotɛ; po merretɛ veg se igtɛ emɛr' i tɛ falurɛ, si âe dɛrvig.

[4]) *Dervig* Persigt. I rɛnɛ ndɛ derɛ, i mjerɛ, i ngratɛ, i gorɛ, lipɛs, uroɳɛs, prift.

[5]) *Meχilis meχlis* Ar. Mbleâje.

[6]) *Teqe* Ar. Vɛnt ku rrinɛ ata qɛ lɛnɛ gtɛpinɛ e bjenɛ pas tɛ faluravet; me fjalɛ prej Elinigtesɛ monastir.

[7]) *Mejdan* Tur. Geg.

[8]) *Gazel.* Eâe kɛtɛ e lɛnɛkam pa gɛnuarɛ. Sî ç' mɛ vjen ndɛ mɛnt igtɛ emɛrɛ i ɳɛ far kɛnkɛg.

Ka eðe dy tɛ meta ndɛ pak vise, ŋɛ qɛ fundjet' e raðɛvet s' ndehenɛ (δὲν τονίζονται) tɛ giða giðɛŋɛ sindɛkur nisenɛ. Pɛr dɛftim kɛto:

„Pa dɛgoni ŋɛ hiqajet (ndehetɛ τονίζεται baɢkɛza, ἡ συλλαβὴ, e fundit),
„Nɛ zemanera tɛ parɛ,
„Nɛ Revza e bɛn rivajet
„Punɛra qɛ kanɛ garɛ."

„Erveheja qe ŋɛ grua (ndehetɛ baɢkɛz' e dytɛ para sɛ fundit),
„Qɛ s' kiɢ ɢoqe atɛ ditɛ,
„Vaɢɛz' e si u-martua,
„Posi hɛna kur bɛn dritɛ."

Tjatrɛnɛ tɛ metɛ qɛ ndehenɛ fjalɛ jaɢtɛ uðɛsɛ tɛ ndehurit ndɛ tɛ folɛ, si ndɛ kɛto raðɛ.

„Bukurinɛ e kiɢ meɢhur [1]),
„Fort ŋɛ zoŋɛ e mɛnçúrɛ (ndehetɛ ndɛ baɢkɛzɛt tɛ dytɛ, ndek tɛ ndehurit' e ka ndɛ tɛ tretɛnɛ e ménçurɛ);
„Burɛn' e kiɢ bɛnɛ mamur [2])
„Me ẋdo huje [3]) tɛ b u k ú r ɛ (tɛ búkurɛ).

[1]) *Meɢhur* Ar. Me emɛrɛ, e dɛftyerɛ me giɛt.
[2]) *Mamur* Ar. I ndertuarɛ, i pasurɛ.
[3]) *Huj* Persiɛt. Zakon vetiu, vetije.

„Jå kiɕ hípurɛ ηɛ átit [1]),
„Eðe ɕkon posi ksifteri [2]),
„Tek vjen karɕi [3]) monopatit [4])
„Dɛgon qɛ rɛkon ηɛ ηéri (ηeri).“

Zɛtorɛtɛ *u a* ðe *y e* raðazi i ðemi baɕkuarazi si ηɛ baɕkɛzɛ eðe bɛnɛnɛ dyzɛtore (διῴθογγοι), i ðemi ðe ndarazi si dy baɕkɛza, si tɛ duaɪnɛ, po nukɛ ndɛ tɛ giða fjalɛt, se ndɛ fjalɛt q r ú a ðe disa tɛ tjera s' ðuhenɛ kurrɛ baɕkuarazi si dyzɛtore. Kur i ðemi baɕkuarazi, ndehɛmɛ tɛ dytɛnɛ, si l ú á j m ɛ, l y é j m ɛ, kur i ðemi ndárazi, ndéhɛmɛ tɛ párɛnɛ, si l ú a j m ɛ, l ý e j m ɛ; eðe pɛr tɛ ηohurɛ harrin ɕɛη' i ndéhjesɛ.

Eðe ndɛ ndehjet tɛ dyzɛtorevet ndiku del uðet, i ðotɛ ndarazi ðe ndehn tɛ dytɛnɛ, atɛhere pɛr tɛ ηohurɛ duhetɛ ɕɛη i veçɛ pɛrsipɾɛ, eðe zakon ɛɕtɛ tɛ vihenɛ dy pika pɛrsipɾɛ; po, me qɛnɛ qɛ ɕtypɛɕkroηa jonɛ éðe

[1]) *At* Turqiɛt. Kalɛ pɛr tɛ hipurɛ.

[2]) *Ksifter*, ðuhetɛ pɛr Eliniɛt nga ξῖφος ðɛ πτερὸν, por ɛɛtɛ pe Ɛqipesɛ *ɛqifetér sklifetér, ɛqipetár* marrɛ kembyerazi. Elinɛtɛ tɛ Ɛqipesɛ *ɛqifeter* ðe Ɛqipɛtarɛtɛ tɛ Eliniɛtesɛ *petrit* (πετρίτης) ndɛ atɛ dɛftesɛ (σημαδιαν).

[3]) *Karɛi* Tur. Pɛrtej, ndara, para syɛ.

[4]) *Monopat* Eliniɛt. Uã' e nguɛtɛ, rugɛ.

s' i ka tɛ giða sa duhenɛ, ɕɛɳɛzɛn' e ndéhjesɛ mbi zɛtoret tɛ pikavet s' e ka, po mbi até tɛ dihetɛ ðe tɛ béhetɛ ndehja.

„Erði koha do ven kurbét [1]),
„Me tɛ ɕpejt ðirri vɛðánɛ [*])
„Maksus [2]) tɛ bɛra emanét [3])
„Ctɛpin' ime ðe gruänɛ (grúanɛ)".
. . . . . .
„Mɛ kanose me tɛ vrarɛ,
„Sakɛndis [4]) te Perɛndia;
„Se u jam e martuärɛ (martúarɛ)
„Pa ngreu, dil nga ɕtɛpia".

Kɛto tɛ meta i ka guha motit ndɛ kɛnkɛ e ndɛ vjerɕa, si, pɛr pasqyrɛ, ndɛ kɛto,
„Moλ' e kuqe plot lulé, plot lúlé (lule),
„Ç' u-kɛrrus e ra mbɛ ðê, ra mbɛ ðê".
. . . . . .

[1]) *Kurbet* Ar. Mɛrgim, larqim.

[*]) *Vɛðanɛ*, vɛλanɛ. Argirokastritɛ λ e ðonɛ ð, eðe ð λ; pɛr pasqyrɛ, *voði* (ἔκλεψε) e ðonɛ *voλi* (ἐξέμεσε) e ðonɛ *voði*.

[2]) *Maksus* Ar. Aɛtu, pɛr até punɛ.

[3]) *Emanet* Ar. Plaçkɛ lɛnɛ ndɛ besɛ a mbajturɛ ndɛ besɛ, do-me-ðɛnɛ vles.

[4]) *Sakɛndis* Tur. Ruhem, fɛihem, ndruaɳ.

„Lye derɛnɛ me mjalt' e, moj n u s é, moj
[n u s é (núse).
„Kur tɛ ɕkojɕ tɛ mos kɛrrcas' e, moj n u s é,
[moj n u s é".

. . . . . .

„O Ragip, f a q e b u k ú r ɛ (faqebúkurɛ)
„Ike na lé rri f ɕ e h ú r ɛ (fɕéhurɛ),
„Me vethe e more núrɛ [1])
„Errɛsove giðɛ ç' jánɛ".

. . . . . .

„Lɛɕuar' (lɛɕúarɛ) ató kurorɛ,
„Si karáfilet' (karafílet') e Priλit

. . . . . .

Kɛtó tɛ ṁeta, kur s' i mɛrzit guha, nukɛ quhenɛ aqɛ tɛ meta. Po qɛ tɛ rrjeðɛ vjerɕa e tɛ mos pengohetɛ kunt, mê mirɛ, tɛ mos bɛnenɛ prej atyre qɛ vjerɕoɳɛnɛ.

Por eðe ne, me giðɛ qɛ bɛjmɛ kɛta ɕɛkime, pɛr tɛ mos ikurɛ ɕumɛ nga vjerɕ' e parɛ, i bɛmɛ ndɛ tɛ qɛruárɛnɛ, eðe kɛrkojmɛ ndjesɛ prej atyre qɛ tà kɛndoɳɛnɛ pɛr kɛto eðe pɛr tɛ tjera qɛ s' i ɕohɛmɛ dot.

I. Vretua.

[1]) *Nur.* Ar. Gas, dritɛ.

ERVEHEJA

Pa dɛgoni ŋɛ pɛrraλɛ
T' atyre motevet parɛ
Tɛ vɛrtetɛ po tɛ rraλɛ,
Pɛr punra qɛ kanɛ garɛ.

Nɛ ɢkroŋɛ Kopɢ' ɛɢtɛ ɢkruarɛ
Si gau pun' Ervehesɛ,
I urti dyke kɛnduarɛ
Prej pɛrraλɛsɛ mer pjesɛ.

Erveheja qe ŋɛ grua,
Qɛ s' kiɢ ɢoqe atɛ́ ditɛ,
Vaɢɛz' e si u-martua,
Posi hɛna kur ep dritɛ.

Me bukuri me mɛnt ɢumɛ,
Fort ŋɛ zoŋɛ e lɛvduarɛ,
Me ẋdo fjal' e me ẋdo punɛ
Burrɛn' e kiɢte nderuarɛ.

Burr' i saj e donte ɕumɛ,
Sa s' e duaj vetɛhénɛ,
Γiðɛɳɛ ðoɕ lumi unɛ,
Qɛ kam grua Ervehénɛ.

I ra puna tɛ largohej,
Dɛrgoj e ðirri vɛλanɛ,
„Θá, vɛλa, ty tɛ besohem,
„Tɛ lɛ ɕtɛpin' e gruänɛ.

„Tɛ mà keɕ kujdes ɕtɛpinɛ,
„Tɛ ɕikojɕ grúanɛ t' ime,
„Tà dɛſtejɕ vɛλazɛrinɛ,
„Tɛ mos m' i lipsetɛ qime.

„Nɛ qaſɛ si gur muλiri,
„Tɛ m' i gɛndeɕ natɛ ditɛ,
„Peɕɛzɛn' e ẋevahiri
„Tɛ mà keɕ si tɛ di sîtɛ.

„Se mua kɕtú mɛ ra puna,
„Qɛ tɛ mar uðɛ tɛ gatɛ,
„Ty, vɛλa, besɛ tɛ zuna,
Tɛ m' i gɛndeɕ dit' e natɛ".

Vɛλaj pɛrsipɛ jà mori
Punɛrat' e Ervehesɛ,
Θá: „Po tɛ ðem un' i gori,
„S' tɛ jam vɛλa i pabesɛ.

„Po ɢko, mos jå ki mendînɛ,
„Se u ẋdo qɛ t' i lipsetɛ
„Aɢtú ɢprej mbɛ Perɛndînɛ,
„Mê mirɛ se tɛ jeɢ vetɛ".

Ƀ' ati çurk' i vanɛ lottɛ,
Nga zɛmɛra mpɢerɛtiti;
Pɛrsɛri kđenet' i đotɛ,
Pɛrsɛri e porositi.

Dorɛn' i mer dyke qarɛ,
„Nɛ dorɛ tå lɛ ɢtɛpinɛ".
Θá, đ' arđ koha pɛr tɛ ndarɛ,
S' munt tɛ mbantej ngaɢɛrinɛ.

Pɛrsɛri vɛλaj i đotɛ,
„S' lɛ metɛ pɛr Ervehenɛ",
Ƀe u-qas i fɢiu lottɛ,
Θá, „vɛλa, mba vetɛhenɛ".

Aɢtú mê s' i mbeti fjalɛ.
Tɛ vɛλanɛ e puɢtoi,
E puđ ndɛ sy e ndɛ baλɛ
Ƀe mori uđɛn e ɢkoi.

Lott' i fɢiu i puɢoi;
Nukɛ vij me zɛmrɛ ngrirɛ,
Se tɛ vɛλajt i besoi,
Ervehen' e lá t'umirɛ.

I vɛʎaj nɛ tjatrɛ anɛ,
Si i la vɛʎaj ɢɛndenɛ,
Vuri festenɛ mɛ ŋ' anɛ,
Erɑ̃i ɡeti Ervehenɛ.

„Ervehe moj jetɛɡatɛ!
„Sy bukura trup-erɡɛnttɛ!
„Un' i mjeri dit' e natɛ,
„Θá, s' tɛ kɛrrej dot nga mɛnttɛ.

„Sot pɛr sot mɛ erɑ̃i dita,
„Po tɛ kujtojɢ Perɛndînɛ;
„Ndɛr kɛmbɛt tɛ tua t' u-ɢtrita;
„Ndɛ daɢ ɢkel mɛ nxir ɢpirtínɛ.

„Eja, bɛn tɛ maɑ̃ tɛ mirɛ,
„ɢiko-mɛ mua tɛ mjerɛ,
„Qyɢ duroŋ me tɛ pahirɛ,
„E mɛ qas pranɛ ŋɛ herɛ".

Erveheja, kur e ndiɡoj
Kɛté fjalɛ nga kunati,
Me ŋɛ her' u-kɑ̃ye e vɛɢtoj,
Q' iɢ ɑ̃ezurɛ si lugati.

Бe i ɑ̃otɛ, „Qiɢ*) kuvɛndon;
„Qiɢ i ɑ̃ua vetɛhésɛ;
„Tɛt vɛʎa fare s' e kujton,
„Qɛ dot' i dalç i pabésɛ?

*) Qiɢ=quɢ. Ngasɛr' e Arɡirokastrɛsɛ (ἡ ἐπαρχία

„Tɛ tå punon ty ndo ŋɛ mik
„Kɛtέ punɛ, tɛ vjen mírɛ?
„Do tɛt vɛλa tå bɛjɕ armik,
„Me kɛtέ fjalɛ tɛ ndirɛ?“

„Im vɛλa, ðа, ê mɛrguarɛ;
„Kɛtέ punɛ s' munt tå dijɛ.
„Kuɕ jå ka pɛr tɛ treguarɛ,
„Бe nɛ qoftɛ qɛ tɛ vijɛ.

„Por eja ðe mos e mɛno,
„Mos e mɛrgo kɛtέ punɛ,
„Бe t' atiλa nɛ mɛntt mos ɕko;
„Pɛrsipɾɛ tɛ tå mar unɛ“.

„U fort mir' e kam menduarɛ,
„Q'ɛɕtɛ ɕumɛ pun' e ligɛ,
„Бe meje lark e mɛrguarɛ,
„Nukɛ futem nd' atɛ pigɛ.

„Tå bɛjɕ fɛt, tɛ ðem ŋɛ herɛ,
„Kurr' ajo punɛ s' mundetɛ.
„Kɛtέ ɕprim, tå keɕ tɛ prerɛ,
„Pɛrmbi mua tɛ bɛnetɛ.

τοῦ 'Αργυροκάστρου y e ðone si *i*. Papo *qiɕ* ɛɛtɛ argirokastriɛt. Tɛ tiλa e tɛ tjera pe disa tɛ folave dò tɛ ɓejɛ ti qɛ kɛndon Ervehenɛ ðe ndɛ tɛ tjerɛ vise.

„Nukɛ qɛ jam e martuarɛ,
„Po ðe mos tɛ keɢɛ burrɛ,
„Fare ndɛ mɛntt s' e kam ɢkuarɛ,
„Tɛ bɛjɛ kurvɛrî kurrɛ".

Si e pa ðe i kunati,
Iku ðe prapa s' u-kðye,
Me sy uɳur kokɛ-ðati,
Sikur kiɢ plɛndɛs nɛ krye.

Doλi jaɢtɛ nga ɢtɛpia,
Mori uðɛ kaha tregu *),
Si pa qɛ s' i zu mazija,
Pɛrpar' i dul Qoftɛlargu.

Бe i ða: „Ç' punɛ ndɛrtove,
„O more trim i bukurɛ,
„Punɛnɛ dot s' e mbarove,
„Qɛ mɛ ɢkon i brengosurɛ?"

„Mos mɛ pyet se si punova,
„Se sa u-mundova unɛ,
„Vetɛhenɛ turpɛrova,
„Eðe dot s' mbarova, punɛ".

„Kðeu prap', i ða, ðe ðuaj,
„Бe po qɛ tɛ vate kotɛ,
„Kanosju, do tɛ paguaj,
„S' tɛ le tɛ gaλɛ ndɛ botɛ.

*) *Trek* ɳɛmɛnt barrohetɛ ðe ðonɛ fjalɛnɛ tur. *pazar*.

„Se gratɛ aɕtú e kanɛ,
„Me tɛ keq e me tɛ mirɛ,
„Qɛ tɛ munç t' u qaseɕ pranɛ,
„Sa me hir ðe tɛ pahirɛ.

„Бe nɛ pyet me tɛ vɛrtetɛ,
„Po e pe qɛ dot s' ju qase,
„Kɛjó punɛ do hapetɛ,
„Po vraje eðe humbase".

Kɛɕtú e msoj i Pauðí.
Tɛ msuarɛt' i arð tɛ mirɛ,
Бe sa-kaqɛ here rruðí,
Si i dejtur' e i pirɛ.

Prap' i vate Ervehesɛ,
Бe zu derɛn' e ɕtɛpisɛ.
Prej Pauðit mori pjesɛ,
Uzu nga tɛ ðelpɛrisɛ.

Bot e bot me tɛ luturɛ
Θá giðɛ mɛndja ç' i poλi,
Tɛ giða i van humburɛ,
Nd' ujrat tɛ tî dot s' e soλi.

„Moj bistrɛ *) kðenet i ðotɛ,
„Se ç' mɛ godite ndɛ baλɛ;
„Po dij qɛ, u ty ndɛ botɛ
„S' kam pɛr tɛ lɛnɛ tɛ gaλɛ".

*) *Bistrɛ, bistroke,* ðuhenɛ ɟemɛ tɛ ðarɛta a tɛ paharrira qɛ z' vihen ndɛ goje e nukɛ ɐkonen nɛ grykɛt.

Ervehen' e zɛmɛroi.
Ngriti duartɛ tɛ dia;
Tɛ kunanɛ e munxoi,
„A tɛ humptɛ Perɛndia.

„Θaɢɛ se jeɢe i urtɛ,
„Иeri me mɛndje nɛ krie,
„Po qénɛke mɛndjeɢkurtɛ;
„Tɛ lumtɛ se ç' tɛ ka hie!

„Mɛ kanose me tɛ vrarɛ.
„S' ke frikɛ nga Perɛndia!
„Se u jam e qɛruärɛ,
„Pa ngreu dil nga ɢtɛpia!"

Me tɛ ɢpejt' u-ngre e doλi,
Eđe prapɛ mê s' u-kđye,
As ηɛ fjalɛ mê s' i foli,
Mê s' i mbenɛ mɛnt nɛ krye.

Doλi ɢau, barbalisi*),
Ç' nukɛ đa pɛr Ervehenɛ
Punɛ tɛ ligɛ i ηgisi,
Mbɛ turpe sikur e genɛ.

Tɛ nesɛrmenɛ me natɛ
Ndɛ gyq qɛ kɛlđet e panɛ,
„Kurvɛ doλ' imekunatɛ,
„Θá, mɛ turpɛroj vɛλanɛ.

*) *Barbalisi.* Bɛri *bɛr, bɛr, bɛr, λomatiti.*

„Гykatɛs e kuvernarɛ,
„Qɛ ruani nderr' e zakonɛ,
„Kjó punɛ ɕpejt do ɕikuárɛ,
„Bɕtɛ keq tɛ mbesɛ vonɛ".

Гykatɛsitɛ urâruanɛ,
Van' e prunɛ Ervehenɛ,
Tɛ âotɛ â' ajo, i âanɛ,
Tɛ drejtɛnɛ tâ rrɛfeɳɛ.

Ajo âa, „z' dî ng' ató punɛ".
Ani*) tɛ kunat i âanɛ,
„Kuɕ qe atje kur e zunɛ,
„Tɛ dalɛn' atá q' e panɛ".

Θá, „kam ɳerɛs tɛ besuarɛ,
„Qɛ me sy tɛ tyr' e panɛ".
(Tɛ cilɛt' i pat paguarɛ
Be si dontej ay âanɛ).

Kɛtá kur i dɛɲuänɛ,
Dreqɛzin' s' uâ kupɛtuanɛ,
Pɛr tɛ drejtɛ i besuanɛ,
Zakon e kanon kɛnduanɛ.

Qɛ âoɕ: „Grua qɛ ka burrɛ,
„Kurvɛ po qɛ tɛ zihetɛ,
„Tâ mbuloɳɛnɛ me gurɛ,
„Ky mundim pɛr tɛ duhetɛ".

*) *Ani*=pastaj (ἔπειτα) e âonɛ Ɑqipɛtarɛt e Ελλαâɛsɛ.

Kɛtɛ́ funt gyqit i ðanɛ,
Kɛgtú mundimnɛ jà prenɛ.
„Merreni taninɛ“, ðanɛ,
Pɛr tɛ mjerɛn' Ervehenɛ.

Jaɢtɛ nɛ ɳɛ brek e suaʎɛ,
Θirrɛ botɛn' anɛ mb' anɛ,
Ndɛ kɛmb' e ngrehnɛ tɛ gaʎɛ
Ndɛ qipi gur' e mbuluanɛ.

Hyri djeʎi, ret' i verâi
Vdiqi tani giðɛ ðanɛ.
Иeriu keq nuk' i erâi,
Vetɛmɛ iknɛ e lanɛ.

Vetɛmɛ po rrin âe rɛkon
Atje ger sa ubɛ natɛ.
U-ndoð ɳɛ bujar*) atje ɢkon
Ndigon ɳɛ rɛkim tɛ gatɛ.

Иɛ kali jà kiɢ hipurɛ,
Eðe ɢkon posi ɢqiftéri,
Tek vjen para togut gurɛ,
Dɛgon qɛ rɛnkon ɳɛ ɳéri.

Kur e pa pɛrpar' u-habit,
Eðe vate me tɛ ɢpejtɛ,
Θá, „kɛtɛ́ ɳerî do tà qit,
„Tà ɢoh vaʎɛ x̣' do tɛ jetɛ“.

*) Ndɛ tɛ Hajdar efendiut iɛtɛ. *U-ndoʎ ɳɛ arap atje ɢkon*, po e panɛ mirɛ eðe miq tɛ urtɛ tɛ ndrronetɛ *arapi* ndɛ *bujar*.

Ervehenɛ kur e qiti
Ngaha gidɛ atá gurɛ
Me ɢumɛ mundim e ngriti,
Iɢ nɛ gakɛra mbyturɛ.

Eđe qɛndroj e pyeti,
„Me gurɛ pse tɛ mbuluanɛ“,
Tɛ kɛqiat jà dɛftejti
Иɛ nga ŋɛ, singur q' i ŋganɛ.

Bujarit, kur e ndigoi,
Бɛmbje ndɛ zɛmrɛ i pruri,
Бe ɢpejt e mori e ɢkoi,
Nɛ ɢtɛpi tɛ ti e ɢpuri.

Nɛ ɢtɛpi tɛ ti e ɢpuri
Me tɛ ɢpejta q' até natɛ,
Гidɛ plagɛtɛ jà zuri,
Ju pakɛsuanɛ đɛmbjatɛ.

Бe e ɢoqeja jà priti
Me ŋɛ qint Âoi tɛ mira,
I lau gakratɛ, ndriti,
E bɛri posí pasqira.

Mori ɢɛndet u-ɢɛrua
Aɢtú, sindɛkur qɛ duhej,
Pɛrsɛri u-xbukurua,
Sa qɛ dot me gojɛ s' đuhej.

Kaqɛ fort u-zbukurua,
Mê mirɛ se ç' qe mê parɛ,
Sa bujari u-çartua,
Daɕuria e muar zvarɛ.

Иɛ dit' i lutet' i ðetɛ *).
„Nukɛ vjen tɛ martonemi
„T' ɛmbɛlɛ tɛ ɕkojmɛ jetɛ
„Sa tɛ rrojmɛ ðe tɛ jemi".

Ajo pɛrɡiget' i ðotɛ,
„S' kam bɛnɛ tɛ ligɛ kurrɛ
„Iɕtɛ turp nɛ ɡiðɛ botɛ,
„Qɛ tɛ mar burrɛ mbi burrɛ.

„Kɛtɛ turpe mós mà duaj
„Eja kujto Perɛndinɛ.
„Kɛtɛ fjalɛ mos mà ðuaj,
„Tɛ keɕ nder ndɛ ɳerɛzinɛ.

„Mua ɕpirtin mà ɕpɛtove
„Prej atî togut me ɡurɛ.
„Pɛr nd' atɛ jetɛ ndɛrtove
„Tɛ ɡer' e tɛ maðe urɛ.

„Mua ɕpirtin mà ɕpɛtove
„Бe ɡɛzove ɕpirtinɛ tɛnt.
Nderinɛ tɛnt e lartove,
S' tɛ bje tà flaç atɛ kuvɛnt.

* *Θetɛ*, e ðonɛ Çamɛritɛ.

„Ngaha Zoti kɛɕtú tá diç
„S' tá humbet até tɛ mírɛ.
„Ti vetɛhenɛ mos tá priç
„Me kɛté fjalɛ tɛ ndírɛ".

Bujari kur i ndigoi
Иɛ nga ɳɛ gið' ato fjalɛ,
Frikɛn' e Zotit kujtoi,
Ndɛ gyq tɛ ti kur tɛ dalɛ.

Ani i ðot' Ervehesɛ,
„Falmu e lɯtmu pɛr djalɛ
„Ti qɛ paske kaqɛ besɛ,
„Perɛndia tɛ mà falɛ".

Kiɕ ɳɛ djalɛ tɛ miturɛ,
Dit' e nat' i gɛzonenɛ,
Tɛ vetɛm' tɛ parriturɛ,
Pa porosit Ervehenɛ.

Na kiɕ ðe ɳɛ ɕɛrbɛtuar *),
Pɛr punɛrat tɛ ɕtɛpisɛ,
Ndɛ sy dukej qeɕɛtuar,
Po nga zɛmra qɛnkej pisɛ **).

*) *ɕerbeɳ* (θεραπεύω, ὑπηρετῶ) pe sɛ cilesɛ ɕɛrbɛtuar (ὑπηρέτης, turqiɛt *ysmeqar*). E ðonɛ rɛndom Çamritɛ.

**) *Pjesɛ* (Τάρταρος, κόλασις, turqiɛt ϰehenem) e ðonɛ fɛatrat' e Pɛrmetit ndɛ vɛnt tɛ fjalɛsɛ *skɛterrɛ* ðe *ɡerrom* qɛ ðonɛ ɡetɛk.

Ky na i ðotɛ ŋɛ díte:
„Ervehe moi e mjerɛ,
„Tɛ puð kɛmbɛtɛ ðe sîtɛ,
„As po mɛ ɢiko ŋɛ herɛ.

Erveheja kur e ndiɣoj,
I ða, „ɢporru hiqu mejet,
„Se tɛnzotit mos i dɛftoj,
„Pa tɛ dalɛ buka ŋgojet".

ɢɛrbɛtori u-zɛmɛrua
Nga fjalɛt' e Ervehesɛ,
„Kɛtɛ tà humbas, ðá, dua
„Me x̣do punɛ tɛ pabesɛ".

Tɛ keqe tɛ maðe ɢumɛ
Vuri ndɛ mɛnt ðe e bɛri,
U-ngre natɛnɛ ndɛ ɣumɛ,
Djalɛn' e tɛ zot e ðeri.

Θikɛnɛ me ɣak e leu,
Ndɛnɛ ɢtrat tɛ Ervehesɛ
Nga dalɛzɛ vat' e fɢehu,
Qɛ asaj barrɛ t' i mbesɛ.

Nɛ mɛnɣes *), po qɛ u-ngrenɛ,
Djalɛnɛ e vɛɢtuanɛ,
Po kur ðerturɛ e ɣenɛ,
„Jamorkuje! **)" ðirrɛ, ðanɛ.

*) *Mɛnɣes* (πρωί, Turqiɛt *sabah*), pe sɛ cilɛsɛ, *mɛnɣoŋ*, e ðonɛ Toskɛtɛ. Gegɛtɛ e ðonɛ *menatje*, eðe

„Ç' e keq' e maðe na ɡeti!
„Vaʎɛ qyɢ do tȧ durojmɛ!
„Taɢi ɢprim nukɛ na mbeti,
„Jetɛnɛ qyɢ do tȧ ɢkojmɛ".

Qɛndrüan' e ðirr' Ervehenɛ,
Θirrɛ eðe ɢɛrbɛtuarɛ,
Eðe dyk' e qar' i pyenɛ,
„Djalɛnɛ kuɢ na e ka vrarɛ".

Cɛrbɛtuari me tɛ ɢpejtɛ
Θirri, kliði, „tɛ kɛrkojmɛ.
„Kɛjo punɛ tɛ ɡɛndetɛ,
„Tɛ liɡɛnɛ tȧ zbulojmɛ".

Vate ðe sikur kɛrkoi,
Eðe ðirri, ulɛriti,
Ctratinɛ tek jȧ xbuloi,
Θikɛnɛ me ɡak e qiti.

Vrap u-kðye me ŋɛ herɛ
Me rrɛmbim prej Ervehesɛ,
U-bɛ́ gati pɛr tɛ prerɛ
Бe ða, „moj buɢtr' e pabesɛ".

---

mɛngoŋ e kanɛ ndɛ dɛftesɛ tɛ fjalɛsɛ Eliniɢte ἐλλείπω, e cila mɛ Turqiɢte ðotɛ jam *eksiq*.

**) Ja more ku je.

Erveheja zuri e qan,
Lott' i vene pika, pika.
„Zot kre ne ɢeɢ ate q' i bán,
„Θa, kɛtó pune tɛ liga".

Бe bujari me tɛ ɢpejtɛ
E ndaloi ɢɛrbɛtuarɛ,
„Pa tɛ ɢohmɛ ẋdo tɛ ðetɛ,
„Mos u-ngutni pɛr tɛ vrarɛ".

Бe u-kðye prej Ervehesɛ,
„Ç' pate fezeza *) kopíle **);
„Kɢu... djalɛn me tɛ pabesɛ?
„Derɛn' ime pse mâ mbîλe?

„Faj pata qɛ tɛ ɢpɛtova
„Prej asaj vdekje mbɛ fiλ?
„Бe tɛ mora tɛ nderova,
„Tɛ na bɛjɢ zɛmrɛn' ðɛngiλ?"

Erveheja nisi me lot,
Eðe me ɢumɛ tɛ qarɛ,
„Zgiðe mirɛ tin', o imzot,
„Djalɛn' u nuk' e kam vrarɛ.

„Hoqa giðɛ ató valɛ,
„Nderinɛ mos tâ humbisɳa,
„Taninɛ pa no ɳɛ fjalɛ
„Djalɛnɛ pse do tâ vrisɳa?

*) *Fe* (θρησκεία, turqisɛt *din*), e ðonɛ Geɣetɛ. *Fezezɛ*: besɛzezɛ.

**) *Kopile*, ka dy dɛftesa, *foɢɳɛ e ɣeturɛ, heðurɛ*, ðe *ɢɛrbɛtore*.

„Po Zot' i maδ e dɛftoftɛ,
„Kuɢ e punoj kɛtɛ́ punɛ.
„Nd' até jetɛ m' u-gykoftɛ,
„E driδtɛ si driδem únɛ.

B' ay fjalɛs' i besoj,
Bɛ δá, „po pɛr lot qɛ derδi,
„Mɛ̂ mirɛ mos tà mundoj,
„Pɛr tɛ para keq mɛ erδ"i.

Ema qɛ djali ju δer,
Θá, „kjo punɛ s' ka tɛ garɛ,
„As mua mɛndja s' mà mer,
„Qɛ kɛjo tà ketɛ vrarɛ.

„Eδé tɛ mos tà mundojmɛ,
„Po s' i mbeti kɛndiparɛ *),
„Eδe nevet tà lɛɢojmɛ,
„E t' i δemi uδ' e mbarɛ".

Bɛ áta qɛ ju vra djali,
Mɛ̂ s' i foli Ervehesɛ,
Katrɛqint florin i fali,
Bɛ i δá, „t' i bɛra pjesɛ.

*) *Kɛndiparɛ* (kɛtɔj e tutje) e δonɛ ndɛ Argirokastrɛ δe ndɛ Çamɛri.

„Nga zɛmra tɛ mos na krɛɕ,
„Qɛnkej i zi fati jonɛ,
„Tɛ ndaheɕ kɛɕtú pe neɕ
„Po na kujto ɡiðɛ monɛ".

Erveheja mpɕerɛtiti,
Ðe ða, „ç' na punoj armiku!
Duart mbɛ Zonɛ i ngriti,
Mbuɕi sytɛ lot ðe iku.

Z' di se nga tɛ bɛɳ e mjera,
Ðe ecɛn dyke menduarɛ,
Θá, „ku tɛ mɛ heðɛ era.
„Иɛ uðɛ kam pɛr tɛ marɛ".

Mori uðɛn' anɛ deti,
Ðe po mendon tɛ keqenɛ.
Kur ɕeh mb' anɛ ɳɛ qyteti,
Иerɛs qɛ po mbliðenɛ.

Иɡatin kryet' e vɛɕtojnɛ,
Θá, „ɣ' vɛɕtojnɛ kɛtu vaʎɛ".
Kur ɕeh ɳɛ ɳeri ɕikojnɛ
Tɛ vjerɛ, por éð' i ɡaʎɛ.

Eðe Erveheja pyeti,
„Kɛti kɛtú qɛ mundojnɛ
„Si ç' faj pɛrsipɾɛ i mbeti,
„Sa duanɛ qɛ tå lɛɕojnɛ".

Į ðanɛ, ky, qɛ mundojnɛ,
„Hɛngri nga ark' *) e mbretit,
„Katɛrqint florin kɛrkojnɛ
„Nga tɛ ðɛnat' e qytetit.

Erveheja me ŋɛ herɛ
Katrɛqint florin pagoi,
Bɛ ŋerinɛ, qɛ qe vjerɛ,
Nga litari e lɛɕoi.

Florintɛ posa pagɔi,
Bɛ ŋerinɛ e lɛɕuanɛ,
Mori uðɛnɛ ðe ɕkoi,
Iku eðé mê s' e panɛ.

Иeriu qɛ ulɛɕua
Θa, „u nga e ɕeta hirɛ".
Eðe qɛndroj u mendua,
„Kuɕ mà bɛ **) kɛté tɛ mirɛ.

„More ɕokɛ, as mɛ ðoni,
„Vaλɛ kuɕ mɛ lɛɕoj mua?
„Ku vate? as mɛ dɛftoni,
„Burrɛ iɕ vaλ' a po grua?

*) *Arkɛ*=sɛndyq pɛr sɛ do eðe qɛ vɛnɛ paratɛ. Ndɛ Toskɛri ɛɛtɛ vjetɛruarɛ ðe ŋɛment harrohetɛ, ndɛ Gegɛri ðuhetɛ ɔaða.

**) *Bɛ*=bɛri, e ðonɛ Laberitɛ.

„Mua e mira mɛ ɡeti,
„Qɛ mɛ ɕpɛtoi kryetɛ.
„Taɕi barra tek u mbeti,
„Qɛ t' i liđem rop pɛr jetɛ".

I đan', „ajo qe ɳɛ ɡrua,
„Qɛ floriɳtɛ nɛmɛroi
„Ɓe nga iku, u-mɛrgua.
„S' e vum re, z' dimɛ nga ɕkoi".

Ɓe ky u-nis tue pyetɛ,
„Do vete tɛ ɡeɳ ɳerinɛ,
„Qɛ mɛ ɕpɛtoj, đá, kryetɛ,
„Ɓe t' i bɛnem rop' i tinɛ".

U sul eđé rrahu đenɛ,
Po kur atje anɛ deti
Até vetɛ Ervehenɛ,
Si ç' jà treguan e ɡeti.

Ndɛ ɳɛ vapɛ, ndɛ ɳɛ djeλɛ
Kryet' mpɕeturɛ mbɛ dorɛ
Mpɕerɛtin e vɛɕton qjeλɛ,
Si fatkeqe, si e ɡorɛ *).

*) E Hajdar efendiut kɛtú ɛɛtɛ kɛɛtu:
Posa kiɕ falɛ namazɛ [1]),
Kâierɛ đe karɕi [2]) *detit*
Perɛndis' i bɛn niazɛ [3]),
Kabuλ [4]) *duan* [5]) *e rahmetit* [6])

Ky vate i ndɛɳi pranɛ,
Eđe i đa me ɳɛ herɛ:
„Ti mɛ ɢtɛpove, mɛ đanɛ,
„Ƃ' u t' u-bɛɢɛ rop i blerɛ".

Pa i đa đe Erveheja,
„Ikɛ, hajde ndɛ uratɛ.
„Nukɛ ɛɢt' aɢtú pɛrseja *),
„Qɛ nɛmɛrova paratɛ.

„U paratɛ qɛ pagova
„Ndɛ arkɛt tɛ mbretɛrisɛ,
„Ty, o ɢpirt nukɛ t' i hova,
„Po pɛr hir tɛ Perɛndisɛ.

„Kuɢdo qɛ tɛ kiɢ ndesurɛ
„Ndɛ ɳɛ tɛ kɛtiλɛ punɛ,
„Jà keɢɛ pɛr tɛ đɛnurɛ;
„Prej teje z' dua ɢɛ unɛ".

Pɛrsɛri kđenet' i đotɛ,
„E mira, qɛ bɛre mua,
„Uduk nɛ tɛ ɢiđɛ botɛ,
„Por eđe ɳɛ punɛ dua:

---

[1]) *Namas* Ar. tɛ uɳurɛ kryetɛ tɛ falurɛ.
[2], [5], [6]) Uɛɛnuanɛ ndɛ faqe *V, XI, XIV* tɛ Pɛrparjesɛ.
[3])*Nias, nijas* Ar. Tɛ luturɛ, lutje.
[4]) *Kabuλ, kabul* Ar. Tɛ priturɛ, tɛ qasurɛ.
*) *Pɛrseja, pɛrsesɛ, pɛrsenɛ...* Fjal' e bɛrɛ pe qɛroɳɛsit ɳga fjalɛtɛ, *pɛr se*, me dɛftesɛ tɛ etijesɛ fundit (αἰτίας τελικῆς).

„Ti qɛ mɛ ɢpɛtove mua
„Andej nga s' ɢpɛtojɛ kurrɛ,
„Ndɛ daɢtɛ Zoti, si ðua?
„Dua tɛ mɛ març ðe burrɛ".

„Ik', aɢtú daɢ Perɛndinɛ,
„Θá, ç' ê kjó fjal' e pɛɢtirɛ,
„Kam burrɛ nukɛ si tinɛ,
„Po tɛ urtɛ ðe tɛ mirɛ".

„E pse u t' u-dukç' i marrɛ;
„Ðe fjala im' e pɛɢtirɛ;
„Ti prej meje s' ke tɛ ndarɛ,
„Tɛ mar ðe me tɛ pahirɛ".

„Vɛrtet qénɛke i marrɛ,
„Ðe tɛ lénɛkanɛ mɛntɛ,
„Zot' i mað i lavdruarɛ,
„I arðtɛ keq e t' i ðɛntɛ".

Ky me zɛmɛrim tɛ ɢumɛ
U-derð poɢtɛ nga limani
ɢpejt, sa mezi mirte fryme,
I ðirri ɳɛj kapedani *).

*) *Kapedan* Italiɛt, futurɛ qɛ heret ðe ndɛ tɛ tjera ɢuhɛ—*kryelundrɛtár*.

I ðotɛ: „Eja pɛrpjetɛ
„Kɛtú siprɛ nɛ ɳɛ gravɛ *),
„Se u kam, nɛ tɛ lipsetɛ,
„Pɛr tɛ ɕiturɛ ɳɛ skλavɛ.

„Se ajo s' ɛɕtɛ pɛr mua,
„Se mɛ duhenɛ paratɛ.
„Иɛ mijɛ floriɳ tɛ dua.
„Pɛr ty tɛ vɛlen ɳɛ natɛ.

„Бe kapetani i ðotɛ,
„Mê pɛrpara tå ɕikojmɛ,
„Si ɛɕtɛ zakon nɛ botɛ,
„Pa tɛ rrimɛ tå çɛmojm **).

Vatɛ, e pa, i ꝑɛlqeu,
Бe s' i ðá, se iɕt' e ɕtriɳtɛ,
As fjalɛ tjatrɛ kɛmbeu,
Por i nɛmɛroj floriɳtɛ.

Pastaj ðá, „qɛnɛka fɛmrɛ,
„Qɛ sado tɛ keɕɛ ðɛnɛ,
„Kaqɛ mɛ hyri nɛ zɛmrɛ,
„Tɛ giða t' i keɕɛ ðɛnɛ".

*) *Gravɛ* Çaмɛriɛt—*guvɛ. ɕpeλɛ.*
**) *Çɛmoɳ*—ἐκτιμῶ, me fjalɛ Turqiɛt *pres pahanɛ.*

Si e pa ðe Erveheja,
Qɛ robi si skλav' e ɕiti,
Nukɛ ju deɕ vetɛheja.
Tɛ vritɛɕ mendon, ðe s' priti.

Иɛhereɕ nɛ det kɛceu,
Pe nɛ funt, ujɛt' e ngriti,
Kapedani e kɛrreu,
Se din not, ra pas, e qiti.

Prej dy krahɛvet e zunɛ,
Me pahir e rrɛmbyenɛ,
Brɛnda ndɛ anit*) e ɕtunɛ
Tɛ mjerɛnɛ Ervehenɛ.

Aɕtú me ɕumɛ λazurɛ**)
Ndɛ anit e kɛcyenɛ***),
Ania hapi pɛlhurɛ,
Me ηɛ herɛ mori denɛ.

Q' até natɛ kapedani
Zuri droði mustaqenɛ,
Po qɛ doλi nga limani,
Don tɛ rrij me Ervehenɛ.

*) *Anijɛ* ɢqipɛtarɛt' e Eλaðɛsɛ e tɛ Italisɛ ðonɛ mágenɛ, koritɛnɛ, govatɛnɛ, lundrɛnɛ. Turqiɛt gemi.

**) *Λazurɛ. vazurɛ* Arpirokastriɛt. ɢamata e tɛ pɛrpjekurɛ, tɛ ðirr' e tɛ pɛrpjekurɛ ηeherɛɕ.

***) Me qɛnɛ qɛ s' undoð e me pika pɛrsipɾɛ, uvunɛ ndɛrmjet pɛr tɛ diturɛ se ðuhenɛ ndarazi ðe ndehet' e dyta zɛtorɛ.

Nε kamare e mbελiti,
Me tε gpejta q' até natε,
Erveheja ulεriti,
Deti si mal hið valatε.

Zot' i jetεs vu tufanε*),
Dita u-nxi, u-bε pisε,
„Çε ky rrebeg", ðirrε, ðanε
Γiðε ηerεst' e anisε.

U-mbloðε me ηε herε,
Бe kapedanit i ðanε,
Tε gið' i vanε ndε derε,
Ervehen' e gpεtuänε.

„Kεjó punε mos bεnetε,
„Skλavεn', ðanε, mos e ngasε,
„Prej neve tε paguhetε,
„As ηε fjalε mos t' i flasε".

I ðanε eðe paratε,
Punεn e siguruanε,
Po, kur erði tjatra natε,
Qε tε gið u-penduanε.

*) *Tufan* erε e keqe qε çkul lisa e rrεzon x' gen perpara. Eliniεt: τυφών ndε kεtέ dεftesε.

Nga ajó pun' ukðyenɛ,
Nukɛ ndɛɳnɛ faqebarðɛ,
Por e deɢnɛ Ervehenɛ
Tà mirnɛ ɢiðɛ me raðɛ.

Po Zoti dɛrgoj furtunɛ
Tɛ mað' e ɢiðɛ sa qenɛ,
I rrɛmbeu ðe umbynɛ,
Cpɛtoj ɢɛn' e Ervehenɛ

Valɛtɛ qɛ ngrinte deti
Anijɛn' e rrɛmbyenɛ,
Eðe pranɛ ɳɛ qyteti
Mbɛ ɳɛ stɛp e kɛcyenɛ,

Iɢ ɳɛ qytet i bukurɛ,
Kiɢ ðe paλate nɛ krie
Tɛ mbɛretit goditurɛ *),
Q' epninɛ tɛ maðe hie.

Erveheja umendua,
Fytyrɛn' tɛ ndɛrron deɢi
Se kudo ndesi si ɢrua,
Petka ɳɛj tɛ miri **) veɢi.

*) *Godit* ka disa dɛftesa eðe kɛtú iɛtɛ ndɛ dɛftesɛ *bɛɳ* qɛ e ðonɛ dendurɛ Ckodranetɛ.

**) I, *e, mirɛ* ka ðe dɛftesɛ *ɢɛɳti*. Kur ðonɛ *i mir' i Tomorrit,* dihetɛ se ðuhetɛ pɛr ɢɛɳtinɛ e Tomorrit. Aɛtú ðe kur ðonɛ pɛr tɛ semurɛ *tà ɢpienɛ ndɛ tɛ mirat.*

Kɛsulɛ, tirq, gunɛ vɛɢi,
Si ɢɛrbɛtuar i falurɛ.
Bɛ pafka tɛ gurta ɳgɛɢi,
Sup mɛ sup lɛɢrat' hɛðurɛ.

Mbloði gɛnɛ e ormisi *),
Tɛ mos i bɛnɛɢ rrɛmuʎɛ,
Ergɛnt e ar nasqirisi,
Bɛ prej mbretit mori uʎɛ **)

Eðe vete me ɳɛ hɛrɛ,
Eðe i ðotɛ mbɛretit,
„Iɛ anij' ɛɢtɛ ðyerɛ
„Atje nɛ anɛt tɛ detit.

Eðe mbɛreti urðroi,
„Ky ɳeri i Perɛndisɛ,
„Eðe ndɛ raðua ***) e ɢkroi,
„Tɛ jet' i zot' i anisɛ".

„Tɛ zgeðɛ ɳɛ vɛnt tɛ mirɛ,
„Tɛ ndɛɳuritɛ tå ketɛ,
„Kɢú e ka prej meje hirɛ,
„Ku qɛ t' i pɛlqeɳɛ vetɛ".

*) *Ormis* Arɡirokastriɛt. Vɛndos, vɛ ndɛ vent si duhetɛ.

**) *Uʎɛ* per *uðɛ*, si ðam ndɛ Perparjet.

***) *Raðua*. Vivʎɛ qɛ ɛkruaɳɛnɛ tɛ ðɛna e tɛ marra eðe xdo farɛ pune mbɛ raðɛ.

Aɕtú ð' asaj i pɛlqeu,
Иɛ kopɕɛ mb' anɛ qytetit.
Ctɛpi tɛ vogɛlɛ ngrehu,
Aɕtú pas urărit mbɛretit.

Бe vetɛmɛ, si i mirɛ,
Rrij e falej e urontej,
Гeti ðe nga Zoti hirɛ,
Sy sɛmurɛt' i ɕɛrontej.

Me barra qɛ vij kujdesɛ
Ndɛ kopɕ' i mbliđ e i qrontej,
E i nxirtej ðe nɛ vesɛ,
Pa i mirtej i ndɛrtontej

Tɛ verbuarɛ ɕɛronenɛ,
Emri i dul mbɛ giđ' anɛ,
Qyteta i gɛzonenɛ,
I mađ i vogɛl' e duanɛ.

U-sɛmur eðe mbɛreti,
Ndɛ kɛmbɛ dot nukɛ ngrihej.
U-plak, jetɛ mɛ s' i mbeti,
S' iɕ punɛ tɛ pɛrtɛrihej.

Griɕi *) giðɛ parɛsinɛ,
„U đá, s' kam as djal' as vaɕɛ.
„Juve, tà zgiđni taninɛ.
„Mbɛrenɛ vetɛ, uà laɕɛ".

*) *Gerɕes, kɛrɕes* Θɛrres. Fɕatrat' e Leskovikut, kur đɛresɛnɛ ndɛ đasmɛ me tɛ dɛrguarɛ kulaç a kartɛ, đonɛ *ftoŋ;* kur vetɛmɛ me fjalɛ, đonɛ *gɛrɕes, kɛrɕes.*

Ƃ' atá ŋɛ ngojeɕ i ðonɛ,
„Duam' ay i mir' i kopɕit
„Pas teje tɛ mbretɛroŋɛ
„M' uratɛ tɛnd' e tɛ Zotit".

„Tani, ðá. vdes i gɛzuarɛ,
„Pɛr até ŋeri qɛ zgoðtɛ,
„Ƃe meje qoft' i uruarɛ
„I maði Zot uå bekoftɛ".

Mbɛreti vdiq ðe e ngritnɛ.
Eðe ngaha tjatrɛ anɛ
Ervehen' nɛ fron e hipnɛ,
„Na rruatɛ mbreti!" ðanɛ.

Ajo posa hipi nɛ fron,
Nome tɛ bukurɛ vuri.
Eðe mbretɛron e ɕɛron,
Tɛ mira e gaze pruri.

Eðe ŋɛ ditɛ nga dittɛ
Ka zbriturɛ nga qyteti
Qɛ menatɛ ndaj tɛ gðitɛ
Ndɛ kopɕt tɛ saj nga deti.

Po kur ɕeh ŋerɛs tɛ huaj
Qɛ po dalɛnɛ nɛ ɕkaλɛ,
Javo ðe miqtɛ qɛ duaj
Nɛ funt pas atyre duaλɛ.

I ɕoqi me tɛ kunanɛ
Bujari me ɕɛrbɛtuarɛ,
Baɕkɛ m' atɛ Varavanɛ*)
Q' e ɕpɛtoi ndek qe varɛ.

Burri me bujarrɛ miqtɛ
Iɕnɛ fort tɛ brengosurɛ.
Ɓe tɛ tre ata tɛ liqtɛ
Hiqɛɕin' me sy liðurɛ.

Muarrɛ pɛrpjetɛ qytetit,
Ɓe dyke pyeturɛ venɛ
Ndɛ paλatet tɛ mbɛretit,
Duan tɛ ɕohin mbɛrenɛ.

Erveheja mbɛ tjatɛr' anɛ
Ndɛ paλatet me ɳɛ herɛ,
Posa vate ðe i ðanɛ,
„Tɛ sɛmur' erðɛ nɛ derɛ".

U ða, „merni e i ɕpini
„Atje nɛ saλɛ tɛ ɕerɛ,
„Ɓe parɛsinɛ ðɛrrini,
„Tɛ mbliðen si kurdo herɛ.

*) *Varavan*, quhej ɳɛri nga tɛ dy kusarɛtɛ qɛ qenɛ mbɛrðyerɛ ndɛ kryq tej e kɛtej Kriɛtit. Eðe kɛti, si vjeðes i arkɛs sɛ mbɛret i vjen ay emɛrɛ.

Бe mε η' anε po mendohej,
Qyϭ burrεđin' e daϭurε
Tá bεηε qε tε gεzohej,
Qε iϭ tretur' e humburε.

Vate nε saλ', u đa „ç' doni?"
„Ne erđεm, pεr tε ϭεruarε."
„Pεrpara duhet' tε đoni
„Faj e mkat*) ç' kini punuarε.

„Se uratatε e mia,
„Po s' qεruatε zεmrεnε,
„Nukε m' i pret Perεndia,
„As barεratε mε zεnε".

Θotε burr' i saj mê parε,
„Vελaj im qε m' u-verbua,
„Dit' e natε me tε qarε,
„Ngaja**) gajti nga ηε grua.

„Unε jam i martuarε,
„Бe pata tε tiλε grua.
„T' urtε, tε bukur' tε qruarε,
„Sa giđε bota***), pεr mua.

*) *Mkat, mεkat.* Faj pεrpara tε mađit Zot qε đonε me fjalε turqiεt *ġynah.*

**) *Ngaja, ngajεsε, ngajεnε et.* pe fjalεsε *nga* đe dεften etijε tε parε, aformî (αἰτίαν προηγουμένην, ἀφορμήν).

***) Sa s' e kεmbeηa me giđε botεnε.

„Ervehe jà ðoɢn' emrinɛ,
„ɢpirti im ndɛ ɢpirt t' asaj
„Taɢ *) q' e humba tɛ mjerinɛ
„Tɛ gaλ' e pa ɢpirt mɛ quaj.

„Mɛ ra puna tɛ largohem,
„Dɛrgova ðirra vɛλanɛ,
„Eðe ati i besohem
„ɢtɛpin' ime ðe gruanɛ.

„Nukɛ dî si gau puna,
„Ajo me giđ' atɛ frikɛ,
„Z' di se si ju punua ðuna,
„Qɛ ðanɛ se dul **) e ligɛ.

„Kuverna qɛ ruan zakonɛ,
„Kɛté punɛ kur jà ðanɛ,
„Qɛndroj e hapi kanonɛ
„Bɛ gaλ me gur' e mbuluanɛ.

„T' im vɛλaj i erði vdekja,
„Eðe qantej natɛ ditɛ.
„Aɢtú e geti e keqja,
„Иɛmɛnt i dalɛnɛ sitɛ.

*) *Taɢ* Gegɛniɛt – *tahi, taɢi, tani.*
**) *Dul* e ðonɛ Beratasitɛ ðe tɛ tjerɛ – *doλi.*

„Fjalɛnɛ kur mà suaλɛ,
„Nɛ ɕtɛpi prapɛ u-kðjeçɛ,
„Γiðɛ ɳerɛstɛ mɛ duaλɛ,
„Gruanɛ t' ime s' e ɠeçɛ.

„Unɛ kɛɕtu e mar me mɛnt,
„Q' ajo iɕ e qɛruarɛ,
„Eðe s' ka vɛnt ay kuvent,
„As e kam tɛ besuarɛ".

Foli ðe mbreti vetɛ,
„Kjo punɛ z' ɠan e besuarɛ,
„Ndryɕe çoqyɕ do tɛ jetɛ,
„Ƀ' yt vɛλa s' ka tɛ ɕɛruarɛ.

Θotɛ ð' i kunati vetɛ,
„Sa tɛ rroɳ kɛtú i verbuarɛ,
„Do tá ðem me tɛ vɛrtetɛ
„Punɛnɛ se si ka ɠarɛ.

„Unɛ mɛ qaſɛ i raɕɛ,
„Tɛ bɛnim punɛ tɛ ligɛ,
„J'u luta ç' nukɛ i ðaɕɛ,
„Dot s' e futa nd' até pigɛ.

„Unɛ doλa i pa-besɛ,
„I ŋgiza t' atiλɛ punɛ
„Ndɛ mest tɛ ɣykatoresɛ *),
„Sikur mbɛ turpe e zunɛ.

„Kjo ɛɕt' e drejta, o mbɛret,
„Punɛ tɛ keqe punova,
„Bɛ ɣaku i asaj ðɛrret,
„Pa ða Zoti, u-verbova".

I vɛλaj, kur e ndiɣoi
Punɛnɛ se si kiɕ ɣarɛ,
Tɛ dy sytɛ lot i mbloi,
Eðe nisi dyke qarɛ.

Eðe i ðotɛ mbɛretit,
„Bɛmɛ ɣykim tɛ vɛrtetɛ,
„Vɛλait t' im tɛ pabesit
„As mɛ lê t' i pres kryetɛ".

Mbɛreti i ða, „bɛn durim,
„Aɕtú posi ɕpirtdɛlirɛ.
„Keq pɛr keq tɛ bɛjɕ s' ke fitim.
„As kjo punɛ s' ɛɕt' e mirɛ".

*) *Tykatore*, vɛndi ku ɣykoŋɛnɛ. Elinist δικαστήριον, Turqiɛt *Mehqeme*.

„Mos rri e qaj pɛr ŋɛ grua.
„Mos kɛrko tɛ vraç vɛλanɛ.
„S' tɛ vjen keq qɛ u-verbua;
„Mjaft sa vuan ɡer m' sot i janɛ.

„Taɢ, qɛ foli tɛ vɛrtetɛ,
„Unɛ s' e ɢof pɛr tɛ vrarɛ.
„Po fai t' i ðuronetɛ.
„Bɛ e kam pɛr tɛ ɢeruarɛ.

„Bɛ ti pranɛ meje, dua,
„Nga sa vaɢa qɛ tɛ jenɛ,
„Tɛ zɡeðç ŋɛ tɛ tå ap grua,
„Qɛ tå ɢkoŋɛ Ervehenɛ".

„Mua grua s' mɛ duhetɛ
„Tjatrɛ veçe Ervehesɛ,
„Sa tɛ rroŋ ndɛ kɛtɛ jetɛ,
„Θa, z' dua tjatrɛ martesɛ".

Prapɛ foli dyke qarɛ,
Zuri ngoje Ervehenɛ,
„U ndɛ botɛ kɛndiparɛ
„Nuk' e dua vetɛhenɛ.

Θa, kɛtɛ jetɛ dotå ɢkoŋ
„Keɢtú me ɢumɛ hiðrime.
„Pa do Zoti e e baɢkoŋ
„Nɛ parrajs Ervehen t' ime".

Ðe syɢ çurk' i rruðɛ lottɛ,
Zɛmret valɛ ngaɢɛrime,
Fjalɛ tjatrɛ dot mê s' ðotɛ,
Pɛrveç „Erveheza ime".

Mbɛret zɛmra ju xbɛrðye,
Fjalɛnɛ mɛ z'deɢ tå ŋgasɛ.
Ðe nga bujari ukðye,
Zuri ðe atî t' i flasɛ.

„Eðe ti kɛɢtú duhetɛ
„Tɛ drejtɛn' pɛr ɢɛrbɛtuarɛ
„Tå ðuaɢ tɛ mos mɛnohetɛ,
„Ndɛ e ke pɛr tɛ ɢɛruarɛ".

Nisi ɢɛrbɛtori vetɛ,
„Punɛnɛ e Ervehesɛ
„Do tå ðem me tɛ vɛrtetɛ,
„Qyɢ ju bɛɢɛ i pabesɛ.

„Disa dit prapa i raɢɛ.
„Tɛ bɛnim tɛ ligɛ punɛ.
„Po mɛ ɢporri, eðe ðaɢɛ,
„Kɛtɛ do tå vdier *) unɛ.

*) *Vdier* Gegɛniɛt. *Hump, pria.*

„Natɛnɛ nɛ ɠum' u-ŋgreçɛ,
„Djalɛn' e tɛnzot e ð̈era.
„Até, qɛ kɛrkova, ɠeçɛ,
„Ajo s' pati faj e mjera.

„Θikɛnɛ me ɠak e leva,
„Eð̈e qɛ t' jà bɛjɛ barrɛ,
„Ndɛnɛ ɕtrat vajta jà fɕeva,
„Θaɕɛ, tani e ɠen varrɛ.

„U-qeçɛ me mɛntt tɛ mia,
„Qoftɛ-lark aɕtú mɛ vuri.
„Mɛ verboi Perɛndia,
„E drejt' e saja mɛ zuri".

Bujari posa ndiɠoi
Djalɛnɛ kuɕ jà kiɕ vrarɛ,
Hapi sytɛ ð̈e z' duroi,
Zuri tɛ vrit ɕɛrbɛtuarɛ.

Mbɛreti bujarr' e ndali,
Θa, „ð̈e kɛté do tà ɕɛroŋ,
„Me qɛnɛ qɛ drejtɛ foli,
„Eð̈e tɛ verbrɛ, nuk' e ð̈boŋ".

Б' aj *) q' ulɛɢua nga litari,
Θa: „Mbrét, t' u-rriçinɛ ditɛ,
„Ndigo ç' punova i marri,
„Pa mɛ mori Zoti sitɛ".

„Sumim **) kɛɢɛ me mbɛrenɛ,
„Katrɛqint floriɳ i dojɛ,
„Бe kɛrkova, rraha ðenɛ,
„Kuɢ m' i ip qɛ tɛ ɢpɛtojɛ?

„Mɛ muarrɛ me ɳɛ herɛ
„Pe krahɛvet ðe mɛ vuarɛ.
„Cpresɛn' e kɛɢɛ tɛ ɲrerɛ,
„Qɛ s' kɛɢɛ tɛ ɢpɛtuarɛ.

„Javo tek na ɢkon ɳɛ grua
„Papandehur' até ditɛ,
„Бe ndjesɛ bɛri pɛr mua,
„Бá tɛ katrɛqint floriɳtɛ.

„Eðe u posa ɢpɛtova,
„Ngaha duart' e mbɛretit,
„Gruanɛ vajta kɛrkova,
„E ɲeta nd' anɛt tɛ detit".

*) *Aj*, e ðonɛ Gegɛtɛ: *ai*, *ay*.

**) Nga *sumɛ*, *sumɔɳ* (λογαριάζω) ðe *sumim* (λογαριασμὸς), Turqiɛt *hesap*.

„Бе і ðaɢɛ me ŋɛ hereɛ,
„Ti qɛ mɛ ɢpɛtove mua,
„Бе t' ubɛɢɛ rop i blerɛ,
„Eja tɛ tɛ mar ðe grua.

„P' ajo qɛnkej e martuarɛ,
„Бе mɛ ða, qɛ u kam burrɛ
„Po tɛ hiqeɢ mɛrguarɛ,
„Бе tɛ mos tɛ tɛ ɢoh kurrɛ.

„Si e paɢɛ qɛ laðita,
„E mê z' dita se ç' punova,
„Иɛj kapedani jà ɢita,
„Tɛ mirɛnɛ jà harrova.

„Nukɛ duroj Perɛndia,
„Po urâroj qɛ até ditɛ,
„Ngaha mɛkatet' e mia,
„Иɛmɛnt mɛ dalɛnɛ sitɛ".

I iðɛ rreði, kur ndiguanɛ
Ç' punoj, ðénɛ mos i qoftɛ!
Tɛ giâ' u-kâyenɛ e ðanɛ,
„A tɛ raft' e tɛ pikoftɛ!"

Бе mbɛreti me tɛ ɢpejtɛ
Θa, „kɛta z' duanɛ munduarɛ,
„Me qɛnɛ qɛ folɛ drejtɛ,
„U i kam pɛr tɛ ɢɛruarɛ".

Aɕtú barɛrat' uå ndɛrtoj,
U kɛndoj ɛðe uratɛ,
Tɛ treve syt' uå ɕɛroj,
U ða ðe ŋga ŋɛ ðuratɛ.

Pastaj burrɛn' e vɛɕtoi,
Ðe rrɛke i vanɛ lottɛ,
Eðe u-hoð e puɕtoi,
„Erveheja un' " i ðotɛ.

Eðe aɕtú puɕtuarɛ,
Qanɛ sa u-çmaʎɛŋyenɛ,
Qɛ qenɛ tɛ dɛɕɛruarɛ
Pastaj gɛzuar' u-xbɛrðyenɛ.

Ð' e vɛɕi e bɛri mbɛret,
Nukɛ ŋihtej vetɛhenɛ,
„Vdiq' arða nɛ Parrajs vɛrtet",
Θa, „ð' e geta Ervehenɛ".

Fol *) ðe bujarit si bijɛ,
Qɛ ka dɛɕɛruarɛ t' anɛ,
„Ckruaj ðe satɕoqe tɛ vijɛ,
„Dua ð' até tå kem nanɛ.

*) *Fol*: foli, si ðe *hoð hoði, arð arði* et.

„Ti je ay qɛ mɛ qiti
„Prej ati togut me gurɛ,
„Бe jotɕoqe qɛ mɛ priti,
„Nuk' u largoɳ mejet kurrɛ".

I ɕoqi kur e ndigoi,
Bujari q' e pat ɕpɛtuarɛ,
U-hoð bujarr' e puɕtoi,
E pɛrgɛzoj dyke qarɛ.

Ndɛ saʎɛ atá qɛ qenɛ.
Kɛtó punɛ kur i panɛ.
Tɛ habitur *) giðɛ mbenɛ,
Бe lavdisnɛ Zon' e ðanɛ.

„Sa tɛ çudiçime punɛ!
„Qɛ pam nê me sy kɛtunɛ.
„Kɛɕtú e drejta mbretɛron,
„Lum ay ɳeri qɛ duron"!

„Б' e vɛrteta kur ðuhetɛ,
„Ndjenetɛ ðe çpaguhetɛ.
„Lavdi paç, i Maði Zot!
„Maðje qɛ dɛfteve sot!"

*) *Tɛ habiturɛ*—ἐκστατικοὶ.

Mehmet Çami e kujtoi
Pɛrraλɛn' e Ervehesɛ,
Tri pjesɛ ay i ɕkroi,
Hodo *) Kastriti ηɛ pjesɛ.

Mbɛ nɛ funt ndjesɛ kɛrkojnɛ
Prej kujdo qɛ tâ kɛndojɛ,
Eð̂e kð̂enen' e urojnɛ,
„Zoti mos tâ turpɛrojɛ!"

Muhamet Çami e ɕkroi.
Hodo Kastra e mbaroi.
Vretoja ndɛr mɛnt e ɕkoi,
Fjalɛt' e huaja jâ qroi.

At' i daɕurɛ MEHMETI,
Q' e ɕkroj Cqip tɛ parɛ herɛ,
Ɛe doret ɕɛnim na mbeti,
Qoft' i ndritur' e i ndjerɛ!

Vɛλaj HODUA, q' e mbaroi,
Pastɛ pleqɛri tɛ mirɛ!
Lutetɛ VRETUA q' e qɛroi,
Ɛe kɛrkon pe syreɕ hirɛ **).

*) *Hajdarit* Cqip mê ɛumɛ i ðonɛ *Hódo.*

**) Sot qɛ pɛrsɛri-ɛtypɛt kjo libre tɛ tre i ka ndjerɛ Perɛndia ðe unɛ u-ðem: u ndritɛ ɛpirti ðe emɛrat e tyre qofɛin nɛ kujtim e nɛ mɛndje tɛ çdo Cqipɛtari.

Botoηɛsi

Nɛ vogɛli ɕiko tɛ msoɕ,

Mos kɛrko qɛ tɛ fitoɕ

Kur tɛ kɛɕ tɛ mirɛ msim

S' mbetɛɕ kurrɛ pa fitim.

Kɛtɛ vjerɕɛ tɛ bukurɛ ðe mɛntore e ka lɛnɛ i ndjyeri Jan Vreto, ðe me qɛnɛ qɛ qe ɕtypur nɛ funt tɛ libres Ervehe, prapɛ po e pɛrsɛritim pɛr tɛ riɲtɛ.

K. L.

BKSH

Librat e ϭtyp. „Mbroðɛsija“.

Me ϭkroɳat e ra.

	Gr. para
Abetare Toskɛriϭt	—·20
„ *Gegɛniϭt*	—·20
Kalendari 1909	5·—
„ *1910*	5·—
Kɛndime, prej L. Skɛndo	3·—
Vdekja e Piros, prej M. Grameno	2·—
Robenson, pej Lumo Skɛndo	2·—
Lulet e Veresɛ pej Naim be Fraϭɛrit	1·20
Bagɛti e Bujqɛsija, pej Naim „	1·—
Fletor' e Bektaϭiɳet „ „ „	1·—
Istoriϭkroɳa e Plikatit, pej Papa Kristo . .	—·30
Daϭurija e Mɛmɛdeut, pej N. S. Delvina . .	4·—
Dy Vjerϭa Gegɛniϭt	—·20
Mɛmɛdeu (Vatan) pej Namik Qemal	4·—
I maði Ali e Mavija, pej Rras' e Barðɛ . .	1·—

PYSH

Me ɓkroɳat e para:

	Gr. par.
Kalendari 1899	3·—
Kalendarɛt qɛ ŋga viti 1900 ger 1908 kuɓtojnɛ ŋga 5 groɓ copa . . . tɛ liãur 7½ „	
Istori e Ɠqipɛrisɛ, pej Naim beut	3·—
Ɣyjom Telli, prej Lumo Skɛndo	3·—
Vjerɔɛɔkresɛtoreja, prej Papa Kristo	2 —
Bɛj tɛ Mirɛn . . . prej Lumo Skɛndo . . .	4·—
Besa dramɛ, pej Sami beut, ɓqip. pej Abdyl Ypi	5·—
Korça ãe pɓatrat pɛr ɠark, pej N. Naçi . . .	3·—
Naim be Fraɓɛri, Mali Kokojka	2·—
Hiejɛtore Istori, pej Papa Kristo	3·—
Priɓja e Hormovɛsɛ, prej Papa Kristo	2·—
I druɳti Kryq „ „ „	2·20
Hristomadi cop' e parɛ prej Γ. Qiriazi . . .	10·—
„ *cop' e 2-tɛ* „ „ „	15·—
Kɛngɛ tɛ Ɛɛɳtɛruara „ „ „	5·—
Besa a Feja e Ɠqipɛtarɛvet prej L. Siliani .	5·—
Metodɛ ɓqip ingliɛt, prej L. Skɛndo	7·20
e liãur bukur	12·20
Ɣenoveva, prej K. I. Trebicka	5·—
Bɛɳat e Ɛɛɳ. Dɛr. prej Papa Kristo	5·—
I Vogɛli Ɓonat Aryɛndi, prej Papa Kristo .	3·—
Istori e ãjatɛs sɛ vjetɛrs „ „ „	2·20

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

Kueton 2 groe

BKSH